

نخستین جایزه ادبی و تاریخی دکتر محمود افشار یزدی

اعطائی به دکتر نذیر احمد
استاد دانشگاه‌های هندوستان

تهران

۲۸ آذرماه ۱۳۶۸

به نام پروردگار

برنامهٔ جلسه

رئیس جلسه استاد محمد محیط طباطبائی

تلاوت آیاتی از کلام الله مجید

سخنان رئیس شورای تولیت موقوفات (وزیر بهداشت،
درمان و آموزش پزشکی):
دکتر ایرج فاضل

توضیحات درباره هدف موقوفه و جوایز آن: دکتر سید
جعفر شهیدی

هندوستان قلمرو تاریخی زبان فارسی: دکتر محمدحسین
مشایخ فریدنی

سرگذشت علمی دکتر نذیر احمد: دکتر عزیزالدین عثمانی

اعطای جایزه و منشور آن توسط استاد محمد محیط
طباطبائی رئیس جلسه به دکتر نذیر احمد

سخنان دکتر نذیر احمد

نقل از وقفنامه

ماده ۳۴ وقفنامه اول - چنانچه درآمد موقوفات به مقدار قابل افزایش یابد واقف یا شورای تولیت میتوانند علاوه بر تألیف و ترجمه و چاپ کتب مبلغی از آن را تخصیص به جوایز برای تشویق دانشمندان و دانش‌پژوهان، نویسندگان و شاعران بدهند، بالاخص برای بهترین نویسندگان و شاعران درمجله آینده. بنابراین باید شعرا و نویسندگان را به سرودن اشعار و تصنیف قطعات نظم و نثر وطنی و ملی و اجتماعی با طرح اقتراحات و مسابقه‌ها و دادن جوایز از درآمد موقوفات تشویق و ترغیب نمود. تشخیص این امور در زمان حیات با واقف است که با مشورت دوستان مطلع خود انجام میدهد، سپس با هیئت شش نفره است که دوسوم از متولیان و یک سوم از هیئت مدیره شرکت مطبوعاتی آینده یا هرکس را که آنها و اینها به جایشان معین کنند، مرکب خواهد بود.

ماده ۵ وقفنامه پنجم - به سبب انحلال شرکت مطبوعاتی آینده آنچه در مورد تشخیص امور مربوطه بدان جوایز طبق ماده ۳۴ وقفنامه اول مورخ دیماه ۱۳۳۷ به عهده آن شرکت محول بوده از میان رفته و انجام آن امور منحصرأ به عهده واقف و سپس شورای تولیت است که میتوانند از اهل بصیرت یاری بخواهند.

از آئین‌نامه‌های اجرائی مصوب شورای تولیت

۱- در هر حال یک جایزه به نام «جایزه تاریخی و ادبی دکتر محمود افشار برای زبان فارسی و وحدت ملی ایران» به شخصی که دارای آثار شعری یا نثری برجسته یا تحقیقات ارزشمندی باشد که کاملاً با مقاصد واقف مطابقت داشته باشد، داده می‌شود.

۲- مقدار جایزه نباید از میزانی که هیئت مدیره در هر سال آنرا تعیین و برای تصویب شورای تولیت پیشنهاد میکند تجاوز نماید. در صورتی که درآمد موقوفه در سال برای دادن تعداد بیشتری جایز کفایت داشته باشد شورای تولیت تعداد جوایز مخصوص آن سال را معین خواهد کرد.

۳- در صورتی که حائز دریافت جایزه در یک سال نباشد مبلغ جایزه به حساب موقوفه منظور خواهد شد.

۴- برنده جایزه منحصرأ براساس رسیدگی به گزارشها و پیشنهادهایی که توسط اعضای هیأت رسیدگی و یا سرپرست انتشارات و جوایز در هیأت رسیدگی طرح خواهد شد تعیین می‌شود. هیچ‌گونه اعلام قبلی برای اطلاع داوطلبان ضرورت ندارد.

۵- سرپرست انتشارات و جوایز مؤظف است در هر سال گزارشی که حاوی

دلائل و جهات لازم در مورد شایستگی شخصی که می‌تواند برنده جایزه باشد به هیأت رسیدگی ارائه نماید.

۶- در انتخاب دانشمندان کشورهای خارجی در صورت تساوی شرایط اولویت با دانشمندان کشورهای قلمرو زبان فارسی است.

۷- در مورد دانشمندان خارجی که برنده جایزه شوند مراتب باید به اطلاع وزارت امور خارجه برسد و از آن طریق اقدامات لازم معمول گردد.

۸- به برنده جایزه منشوری که گویای جهت دریافت جایزه است به امضای رئیس شورای تولیت و رئیس هیئت مدیره و سرپرست عالی در محل موقوفات در روز سالگرد فوت واقف ضمن مراسم پذیرائی داده خواهد شد. ضمناً گزارش آن در جراید و مجلات ادبی و رسانه‌های گروهی اعلام و جزوه‌ای هم که گویای اطلاعاتی درباره شرح حال واقف و نیت واقف و شرح حال برنده جایزه باشد منتشر خواهد شد.

۹- جایزه به تناسب ارزش خدمات ادبی و تاریخی برنده آن عبارت خواهد بود از:
الف - جایزه نقدی.

ب - چاپ یکی از تألیفات برنده جایزه و یا کمک به انتشار تألیف او. درین مورد باید در کتاب مذکور به عبارت مناسبی قید شود که کتاب از محل اعتبار جایزه دکتر محمود افشار طبع شده است.

ج - نام‌گذاری یکی از انتشارات موقوفه دکتر محمود افشار به نام برنده جایزه.

د - چاپ مجموعه مقالات تحقیقاتی مرتبط با زبان فارسی و یا تاریخ ایران به نام برنده جایزه مانند آنچه «جشن‌نامه» یا «نامواره» گفته شده است.

ه - خرید مقداری از اثر برنده جایزه در صورتی که شخص بمناسبت اثر مذکور برنده شده باشد.

و - تشکیل مجامع تحقیقاتی و ادبی و فرهنگی به نام برنده جایزه و به ریاست او در زمینه مسائل زبان فارسی و تاریخ ایران.

نظر واقف درباره جوایز ادبی - تاریخی

گراس ۷۸/۸/۴

جوایز - جوایزی که در این موقوفات تعیین شده نیز مانند سایر امور آن پیرامون هدف آن است: تکمیل وحدت ملی بوسیله تعمیم زبان فارسی. یعنی کتب و رسالات و مقالات و اشعاری که در پیرامون این هدف نوشته شود، خواه به زبان فارسی، خواه به زبانهای دیگر، خواه بوسیله ایرانیان یا ملل دیگر، خواه در خود ایران، خواه در خارج می‌تواند نامزد دریافت جایزه گردد. برای این کار آیین‌نامه‌ای باید تهیه شود. اجمالاً اصول آن را یادداشت می‌کنم.

منشور جایزه

نخستین جایزه ادبی و تاریخی دکتر محمود افشار طبق منشوری که درین صفحه چاپ شده است به دانشمند محترم آقای دکتر نذیر احمد استاد دانشگاههای لکنهو و علیگره هندوستان که اینک دوران بازنشستگی را می گذرانند، اختصاص یافته است.

به نام پروردگار

جناب آقای دکتر نذیر احمد

استاد محترم زبان و ادبیات فارسی در دانشگاههای هند

چون جناب عالی نزدیک به چهل سال در دانشگاههای لکنهو و علیگره زبان و ادبیات فارسی تدریس کرده اید و اکنون تعدادی از پرورده های دانش و بهت شما در دانشگاهها در رسیده های عالی هند استاد و محترم زبان فارسی شما، چون در دوره ریاست بخش زبان و ادبیات فارسی دانشگاه علیگره موجدات کثیرش تحقیقات در زمینه ادبیات فارسی را فرم هم ساخته اید و دانشجویان را به این زبان علاقت فرموده اید. چون تحقیقات فراوانی درباره زبان و ادبیات فارسی کرده و حاصل آن را بصورت مقاله به زبانهای انگلیسی و اردو و فارسی و عبرتی در مجله های علمی هندوستان و کشور های دیگر (از جمله ایران) منتشر کرده اید همیشه مقاله های شما از وقت نظر و نقد و سنجش علمی برخوردار بوده است.

چون در مجله ها و کنگره های علمی و تحقیقی متعدد در هندوستان و ایران آمریکا و دیگر کشورها شرکت کرده و سخنرانی نموده اید و بیشتر آن سخنرانیها مربوط به ادبیات فارسی و باساحت تاریخی مربوط به سلسله های پادشاهی هندوستان است که فارسی بان رسی آنان بوده است.

چون کتابانی چند به زبانهای انگلیسی و اردو تألیف کرده اید که همه مربوط به ادبیات فرهنگ فارسی است و از جمله آنها مجموعه مقالات به زبان اردو و کتابی درباره فناوری ریشتری زبان انگلیسی است، چون در زمینه تصحیح متون زبان فارسی کوشش بسیار کرده و چندین متن مهم منتشر ساخته اید که مهم آنها کتاب سانی غزنوی دیوان سراج از سید کبیری دیوان عمید لویکی و دیوان حافظ شیرازی به کجاری آقای جمال نبیسی کتابهای فرهنگ قاسم دستورالافاضل است. باس این خدمات ارزنده و بطریق ماده ۲۴ منشور جایزه تاریخی و ادبی دکتر محمود افشار برای بان فارسی به جناب عالی اختصاص داده شده است. تقاضا دارم این هیئت مور و مستجول شما را که در تاز این طریقی بخش از نیات واقف مردم محترم یابد و مآذی از استادانی که عمری در خدمت بان ادبیات فارسی گذرانده اند تقدیر شده باشد. امیدوارم ازین پیشین در خدمات ارزنده خود موفق باشید.

نذیر احمد استادیار
دانشگاه لکنهو و علیگره

نذیر احمد
دانشگاه لکنهو و علیگره

پرست عالی
ایچ افشار

دکتر نذیر احمد

پروفیسر نذیر احمد صاحب نے اپنے علمی و ادبی سفر میں کئی کتابیں لکھی ہیں جن میں سے کئی کتابیں اردو اور انگریزی دونوں زبانوں میں شائع ہو چکی ہیں۔ ان کی کئی کتابیں تعلیمی اداروں میں پڑھائی جاتی ہیں۔ ان کی کئی کتابیں مختلف زبانوں میں تراجم ہو چکی ہیں۔ ان کی کئی کتابیں مختلف زبانوں میں تراجم ہو چکی ہیں۔ ان کی کئی کتابیں مختلف زبانوں میں تراجم ہو چکی ہیں۔

دکتر نذیر احمد

سرگذشت استاد نذیر احمد

آقای دکتر نذیر احمد سوم ژانویه ۱۹۱۵ در روستائی از ناحیه بنگاور هندوستان زاده شد. تحصیلات دانشگاهی را در لکنهو به پایان رسانید و در ۱۹۴۵ به دریافت درجه دکتراى ادبیات نایل شد. پس از آن درجه دکتري خاص فرهنگ و زبان فارسی را در سال ۱۹۵۵ از دانشگاه تهران دریافت کرد.

ایشان از سال ۱۹۵۰ در دانشگاه لکنهو و سپس در دانشگاه علیگره تدریس کرده‌اند و سالهای دراز سمت ریاست بخش فارسی آن دانشگاه را بر عهده داشته‌اند تا اینکه چند سال پیش بازنشسته شدند.

شرکت در مجامع علمی

ایران - افغانستان - پاکستان - کویت - شوروی - آمریکا

سمتهای علمی و فرهنگی

ریاست اتحادیه مدرسان و استادان زبان فارسی هندوستان

ریاست بخش فارسی و عربی کنفرانس خاورشناسان هندوستان

ریاست هیأت تحریریه مجله «غالب‌نامه»

مدیریت مجله غالب‌نامه

ریاست کمیته سمینار بین‌المللی غالب

عضویت هیأت امنای مؤسسه غالب (دهلی)

عضویت هیأت مشاوران مجله ایرانشناسی دانشکده ادبیات دانشگاه

تهران

عضویت هیأت تحریریه مجله ایندو ایرانیکا (کلکته)

عضویت هیأت تحریریه مجله معارف (اعظم‌گره)

عضویت هیأت تحریریه مجله بیاض (دهلی)

عضویت هیأت تحریریه مجله تاریخ پزشکی (دهلی)

فهرست اهم تألیفات

الف (متون فارسی پیشین

۱) مکاتیب سنائی. چاپ اول (علیگره)، چاپ دوم (کابل)

۲) دیوان سراجی سگزی. چاپ دانشگاه علیگره

۳) دیوان عمید لویکی. چاپ لاهور

۴) دیوان حافظ از روی نسخه مورخ ۸۲۴ کتابخانه علی سبزویش

(گورکھپور)، چاپ مشهد با همکاری دکتر محمدرضا جلالی نائینی
۵) دیوان حافظ از روی نسخه‌های مورخ ۸۲۴ گورکھپور و نسخه
اوایل قرن نهم ایاصوفیه (چاپ تهران با همکاری دکتر محمدرضا
جلالی نائینی)

۶) دیوان حافظ از روی نسخه مورخ ۸۱۸ (چاپ دهلی)

۷) غزلیات حافظ از روی نسخه مورخ ۸۱۳ (چاپ دهلی)

۸) کتاب الصیدنه از ابوریحان بیرونی. ترجمه فارسی آن (چاپ

عکسی)

ب) فرهنگهای فارسی پیشین

۹) فرهنگ قواس از فخرالدین مبارکشاه قواس غزنوی (چاپ تهران)

۱۰) دستورالافاضل تألیف صاحب خیرات دهلوی (چاپ تهران)

۱۱) نقد قاطع بزهان از غالب دهلوی (چاپ دهلی)

۱۲) زفان گویا و جهان پویا (چاپ هند)

د) تحقیقات و ترجمه

۱۳) زندگی و آثار ظهوری ترشیزی (به زبان انگلیسی)

۱۴) ترجمه کتاب نورس (به اردو و انگلیسی)

ه) زیرچاپ

دیوان مهندس

و) در دست تهیه

۱۶) ترجمه اعجاز خسروی از امیر خسرو دهلوی (با همکاری

گروهی از دانشمندان)

۱۷) ترجمه پادشاهنامه (با همکاری گروهی از دانشمندان)

از ایشان بیست و چهار رساله منفرد در موضوعهای تاریخی و
ادبی مانند نامه‌های قطب‌شاه، نامه‌های عادلشاهی، معمای گاهی،
رساله قافیة گاهی و... و نزدیک به سیصد مقاله به زبانهای اردو،
فارسی، عربی و انگلیسی در مجله‌های مختلف هندوستان و پاکستان
و ایران نشر شده است. علاقه‌مندان می‌توانند فتوکپی فهرست
مقالات ایشان را از روی نسخه‌ای که در دفتر مجله آینده موجود است
تمییه کنند.